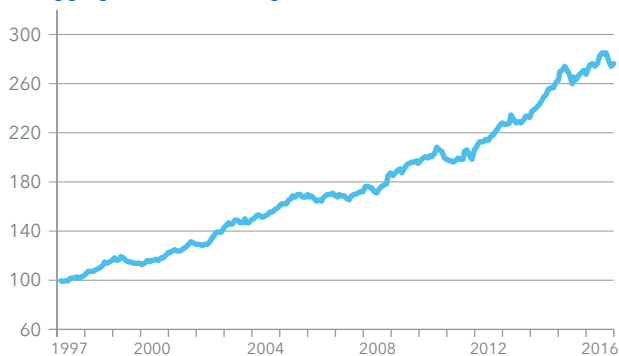

Beleggingsoverzicht 2016

Periode maart 1997 t/m december 2016 (1 maart 1997=100)

Jaarrekening 5

Beleggingsmix: **100%** obligaties

Beleggingsresultaat 2016 **3,2%**
1 maart 1997 t/m 2016 **5,3%** per jaar

Jaarrekening 10

Beleggingsmix: **75%** obligaties en **25%** aandelen

Beleggingsresultaat 2016 **3,7%**
1 maart 1997 t/m 2016 **5,5%** per jaar

Jaarrekening 15

Beleggingsmix: **50%** obligaties en **50%** aandelen

Beleggingsresultaat 2016 **4,1%**
1 maart 1997 t/m 2016 **5,5%** per jaar

Jaarrekening 20

Beleggingsmix: **25%** obligaties en **75%** aandelen

Beleggingsresultaat 2016 **4,3%**
1 maart 1997 t/m 2016 **5,2%** per jaar

Jaarrekening 25

Beleggingsmix: **100%** aandelen

Beleggingsresultaat 2016 **4,3%**
1 maart 1997 t/m 2016 **4,6%** per jaar

Beleggingsresultaat	Jaarrekening				
	5	10	15	20	25
2016	3,2%	3,7%	4,1%	4,3%	4,3%
1 maart 1997 t/m 2016*	5,3%	5,5%	5,5%	5,2%	4,6%

*) gemiddeld per jaar

Alle genoemde rendementen zijn bruto per jaar. Dat wil zeggen dat de rendementen zijn gepresenteerd vóór inhouding van de kosten van uw beleggingsverzekering. Meer informatie over de kosten van uw beleggingsverzekering vindt u op www.loyalis.nl.

Loyalis
Postbus 4881
6401 JR Heerlen

www.loyalis.nl

2016: een vriendelijk jaar voor beleggers

Het jaar 2016 was vriendelijk voor beleggers. Dit door een stijging van ruim 4% van aandelen in de Economische en Monetaire Unie (EMU) en een daling van de rente. Door deze rentedaling werd op obligaties een rendement van 3% gehaald.

De vriendelijkheid kwam eigenlijk onverwacht. De eerste maanden van 2016 waren namelijk hectisch te noemen. Spanningen in het Midden Oosten gecombineerd met zorgen over de Chinese economie en de lage olieprijs, zetten de markten onder druk. Aandelenmarkten zijn in januari 2016 op hun dieptepunt met 10% gedaald om uiteindelijk de maand in mineur te eindigen met een koersdaling van ongeveer 5%.

Grote verschillen in economische ontwikkeling in de verschillende regio's

Na de eerste grillige periode zijn de markten en de verschillende regio's flink uit elkaar gaan lopen. De verschillen in economische ontwikkeling zorgden voor verschillen in de rendementsontwikkelingen in het begin van het jaar. In de Verenigde Staten was sprake van een aantrekkende arbeidsmarkt. De vooruitzichten voor economische groei verbeterden daardoor. In Europa daarentegen werd het kwetsbare economisch herstel met name gesteund vanuit de Europese Centrale Bank (ECB). Japan tenslotte slaagde er niet in de economie goed op de rails te krijgen.

Regionale verschillen groter in tweede kwartaal

In het tweede kwartaal worden de verschillen alleen maar groter. In de Verenigde Staten groeit de consumptie gestaag door. Consumenten profiteren van de aantrekkende arbeidsmarkt en de lastenverlaging. In Europa is er sprake van een heel andere situatie. De fiscale stimulans vanuit de verschillende overheden blijft uit en de loonstijgingen zijn beperkt vanwege de ruime arbeidsmarkt. Daarnaast worden er in Europa vraagtekens gezet bij de effectiviteit van het beleid van de Europese Centrale bank (ECB). Banken moesten hierdoor meer kredieten uitschrijven. De financiële sector komt meer en meer onder druk te staan. De combinatie met de politieke ontwikkelingen in Europa zorgen er al snel voor dat Europa het zorgenkindje wordt van de financiële markten.

Verenigd Koninkrijk stapt uit de Europese Unie

De vluchtelingencrisis had Europa al diep verdeeld. Op 23 juni 2016 koos een kleine meerderheid van de Britse bevolking, op een georganiseerd raadgevend referendum, onverwacht om uit de Europese Unie te treden. Het EU-lidmaatschap werd hiermee opgegeven. De eerste reacties op de financiële markten zijn vrij heftig. Rentenniveaus wereldwijd gaan naar een record dieptepunt, aandelenmarkten in Europa kleuren rood en dalen met ongeveer 6%. Een korte tijd is er de verwachting dat dit alles zal uitmonden in een recessie. Ook is er angst dat de onrust overslaat naar andere landen en het populisme verder toeneemt.

Financiële markten herstellen na Brexit vrij snel

Na de eerste heftige reacties herstellen de financiële markten vrij snel. Centrale banken geven wereldwijd aan bij te springen om de situatie onder controle te houden

en de consequenties van de Brexit worden pas duidelijk als de voorwaarden van uittreding bekend zijn. De enige blijvende 'schade' is het minder waard worden van de Britse pond. Vanuit de handelspositie (Britse producten worden goedkoper voor het buitenland) is dit niet eens nadelig voor het Verenigd Koninkrijk.

In de Verenigde Staten is er de race om het presidentschap en in Italië heeft president Renzi een referendum uitgeschreven dat formeel gaat over politieke hervorming. Hij verbindt echter zijn eigen lot aan dit referendum waarmee ook dit referendum als een barometer voor Europa wordt gezien. In de komende maanden zijn dit de politieke onderwerpen die de financiële markten beïnvloeden.

Op economische vlak: weinig nieuws in deze periode

De berichten over de arbeidsmarkt in de Verenigde Staten zijn nog altijd goed. De verwachting is dat de consumptie in de Verenigde Staten op peil blijft. De centrale bank van de Verenigde Staten, de FED, stelt zich meer terughoudend op en geeft aan de economie niet te snel te willen afremmen. Dit bericht en de oplopende olieprijs zijn goed nieuws voor opkomende markten. Europa blijft wat achterlopen met een lage inflatie en mindere groeiverwachtingen. Het opkoopprogramma van de ECB, waarbij maandelijks voor € 80 miljard aan obligaties worden opgekocht, domineert hierbij de markt.

Politieke ontwikkelingen bepalen de financiële markten

In de laatste maanden van het jaar zijn het weer de politieke ontwikkelingen die de financiële markt bepalen. Onverwacht wordt Donald Trump de nieuwe president van de Verenigde Staten hetgeen betekent dat globalisering definitief op zijn retour is en plaats maakt voor meer protectionisme. Het verlies van het referendum in Italië door premier Renzi betekent dat de verscheidenheid in Europa blijft bestaan. De benodigde hervormingen blijven uit.

Opleving van de koers aan het einde van 2016

Waar vooraf werd gevreesd dat een overwinning van Trump slecht zou zijn voor de dollar en aandelen, blijkt het de opmars naar een opleving van de koers aan het einde van 2016. De belofte om de economie een fiscale impuls te geven, door de belastingen te verlagen en te investeren, wordt positief ontvangen. Ook de namen die Trump voordraagt als ministers om het land te besturen, worden gezien als persoonlijkheden die de economie kunnen voorzien van een nieuwe impuls. De financiële markten hebben de diagnose 'glas halfvol' gesteld en reageren positief. Aandelenwaarderingen stijgen en de aandelenmarkt maakt zich weinig zorgen over de effecten op het handels- en geopolitieke beleid. Obligatiebeleggers zijn somberder en zien een oplopende inflatie waardoor ook de rente oploopt aan het einde van 2016.

Al met al leidt dit voor beleggers tot een positief 2016. Een stijging van ruim 4% van aandelen en een rendement op obligaties van 3%.